

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom račun se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Shod slovenskih visokošolcev.

Nismo mislili, da se nam bo še baviti s shodom slovenskih visokošolcev, ker se nam je zdel odpor jako maloštevilnih, takomenovanih katoliških dijakov proti skupni organizaciji brez-pomembni, ali storiti moramo to vsled poročila, katero je o vsedijaškem shodu priobčil „Slovenec“. V tem svojem poročilu je „Slovenec“ zopet jedenkrat sijajno pokazal vsa tista značilna svojstva, katera smo od nekdanj na njem najbolje občudovali in katera neizmerno mnogo pripomorejo k ublaženju obstoječih nasprotstev.

Uspeh vsedijaškega shoda je, da nam je prinesel izjavo slovenskih visokošolcev za vseučilišče v Ljubljani in da je vstvaril temelj občni dijaški organizaciji. Shod je imel torej vesel pozitiven uspeh in je pomemben za ves narod, v katerem bodo sedanji visokošolci v nekaj letih poklicani, zavzeti važna mesta.

Važnost shoda tiči v njegovih sklepih. „Slovenec“ pa je vso stvar zasukal in vso važnost položil na debato o dijaški organizaciji, na razpor mej dijaštvom, dasi o razporu prav za prav ni možno govoriti, ker je število takomenovanih katoliških visokošolcev tako neznatno, da ne pride v poštev, kar dokazuje dejstvo, da se je vzlic odpora teh visokošolcev posrečila organizacija, v kateri je združena preogromna večina vsega slovenskega dijaštva.

Ta večina je malenkostni manjšini katoliških dijakov ponudila roko v pošteno spravo na narodni podlagi in za skupno narodno delo. Povabila je katoliške visokošolce na shod in povabila tudi bogoslovce, dasi ti v pravem pomenu besede ne spadajo mej akademike. Nasvetovala je organizacijo, proti kateri tudi katoliško dijaštvo ni vedelo ničesar bistvenega ugovarjati, a vzlic temu so katoliški dijaki odklonili spravo, odklonili ponudeni jim kompromis, dočim se ljubljanski in mariborski bogoslovci shoda niti udeležili niso, ker ta že v naprej ni kapituliral pred zahtevami katoliškega dijaštva.

Katoliški dijaki so zahtevali kratko malo popolno kapitulacijo ogromne večine sloven-

skega dijaštva. Odklonili so vsak kompromis, češ, da s svojimi načeli ne barantajo, pač pa so zahtevali, naj s svojimi načeli baranta vse ostalo dijaštvo, katero ima na svoji strani velikansko večino vseh dijakov.

Zaman so stud. phil. Reisner, stud. phil. Pirnat in stud. phil. Nachtigall z rodoljubno unemo naglašali, da večina od katoliškega dijaštva ne zahteva nobenega sacifizio deli' intelletto, da ne zahteva, naj bi le za las odnehali od svojih načel in da zahteva večina zase samo tisto svobodo, kakor jo radovoljno priznava manjšini. Katoliško dijaštvo vzlic temu ni odnehalo. Odklonilo je kompromis, odklonilo ponudeno spravo, ako se organizacija ne postavi na katoliško podlago in ker se večina dijaštva svoji svobodi ni hotelo odreči, se katoliško dijaštvo, ki je imelo na shodu mej 200 dijakov celih 13 zastopnikov, ni pridružilo skupni organizaciji.

Materijalnega pomena to pač ne bo imelo, ker je „katoliških dijakov“ premalo. Dijaška organizacija bo tudi brez sodelovanja katoliških dijakov močna in uplivna ter bo lahko delovala na dosego svojih smotrov. Lepše bi seveda bilo, ako bi se bilo vse slovensko dijaštvo zjedini, a da se to ni doseglo, tega so krivi jedino in izključno samo katoliški dijaki, ki so nastopili z vso nestrpnostjo in z očitnim namenom, ali dobiti popolno zmago ali pa preprečiti skupno organizacijo, in katerih postopanja ni nihče tako dobro ožigosel, kakor poslanec dr. Žitnik v svojem govoru pri banketu, ko je zaklical „ne iščimo tega, kar nas razdvaja, ampak samo to, kar nas druži“.

Debata o organizaciji je najlepše spridevalo tolerantnosti in resničnega rodoljubja slovenskega dijaštva in dokaz nestrpnosti, nespravljenosti in bojaželjnosti katoliškega dijaštva. Večina slovenskih visokošolcev je z odklonitvijo organizacije na katoliški podlagi postopala popolnoma korektno in pravilno in posvedočila, da je v resnici zrela za akademsko svobodo. Ako bi bilo dijaštvo pred katoliškimi dijaki kapituliralo, ako bi si bilo vezalo roke, bi vsakdo in po vsi pravici sklepal, da nima smisla za akademsko svobodo in

da ne ve, da je svobodno študiranje, svobodno razmišljanje, sploh svobodno gibanje jedro in bistvo akademične svobode. Visokošolci, kateri si dajo pri iskanju resnice delati ovire, kateri resnice ne iščejo, ampak si jo dajo diktirati, kateri si dajo ukazovati, po kakih principih bodo uravnavali vse svoje delovanje in nehanje, tisti akademične svobode niti vredni niso.

Vse „Slovenčev“ nelojalno zavijanje in preobračanje ne prikrije dejstva, da so nespravljivi katoliški dijaki čakali na shodu slovenskih visokošolcev popoln poraz. Izmej 200 visokošolcev jih je bilo samo 13, ki so se uprli skupni organizaciji, vsi drugi so bili jedini in solidarni, a ta ogromna večina za vse svobodomiselné rodoljube jamstvo, da bo slovenska inteligenca tudi v prihodnji generaciji zaščita in zaslomba svobode in napredka ter jamstvo, da gotova drevesa tudi v prihodnji generaciji ne vzrastejo nebu pod oblake.

Slovensko vseučilišče v Ljubljani.

(Na shodu slovenskih visokošolcev govoril stud. jur. Konrad Vodusek.)

Slavni zbor! Dragi tovariši!

Tako tedaj prehajamo k prvi, k glavni točki našega zborovanja, našega shoda sploh, k vprašanju o slovenskem vseučilišču v Ljubljani.

Ko je zapela letos ta struna, — da govorim s pesnikom, — zavzela se je naša domovina in srca vseh Slovencev vzplamtela so v vroči želji, v neugasnem koprnenju, da se nam izpolni ta visokoleteča misel.

Tisti čas vihrala je po zbegani Avstriji burna nevihta, visoko in nevarno plulo je valovje nemškega nasilja, krute razdivjanosti. Dan na dan ostril in hujšal se je vseobči položaj... Pa glej! V osrčji naše domovine prebudila se je tisti čas nakrat lepa misel, krasna ideja, ki jej nemška prenapetost ni dala več spavati in snivati: počil je glas po slov. vseučilišču.

Mi, akademiki slovenski, ki smo ravno v zvezi s svojimi slovanskimi tovariši borili se za svoje akademične pravice, za svojo akademično eksistenco na tujih, sovražnih nam vseučiliščih, razveselili smo

LISTEK.

„Jadac“.

Spisal Saveljev.

Kostanji so šumeli nad nami in skozi temno vejevje se je videlo tu pa tam zamolklo-sinje, visoko nebó, posejano z redkimi zvezdami. Polastilo se nas je nenadoma nekaj nejasnega, — podobnega tihemu, romantičnemu čustvu, kakor ga začuti človek, kadar popije pozno na večer dve čaši čaja in se zagleda s široko odprtimi očmi v mračno daljavo.

Gospodična Koprivnikova je vzdihnila in se naslonila nazaj na stol, da se je zasvetil izza sence njen drobní, beli obrazek, kakor izsekan iz mramorja. Marko pa si je pogladil svoje silne, navzdol viseče brke ter govoril dalje s precej jednostavnim, malo hripavim glasom.

„Krasna je bila ta ženska, — prekrasna! Škoda samó, da ni imela črnih očij... a vrag vedi, — odkar sem videl ta dva čudovita siva bisera, lesketajoča se v rosní luči, — nimam nobene simpatije več do temnih dijamantov. Lase je imela temnorjave z lahkim zlatim bleškom, in padali so ji globoko na čelo, skoro do obrvij, zapognjenih v dvoje mojsterskih valutah. Kar se tiče obraza, — molčimo! Ta zamolklo-bela lica, ta prozorni, drhteči

rimski noseč, ta pohotno se smehlajoča, polna ustnica... ah, zdi se mi, da so ustvarjene te lepote samo zato, da jih vidi človek samo jedenkrat v življenju in sanja o njih, kadar se vrača v jasnem večeru iz kavarne.

Imé ji je bilo Lejla.

In Lejla je imela moža, kakoršni so tam na našem romantičnem slovanskem jugu vsi možje lepih žen: rujav in suh, z velikim zakrivljenim nosom, mežikajočimi, rudeče obrobjenimi očmi in širokimi, lopatastimi rokami... Kaj hočemo? In Pera Josimović je bil celó zaljubljen v svojo ženo, kar na našem romantičnem slovanskem jugu ni navada!

Ob prašni glavni ulici je stala hiša Pere Josimovića. Stoji še dandanes. Poslopje je veliko in bleščeče belo, na cesti pa gleda samo troje majhnih oken, udolbenih visoko gori in zagrnjenih s temnimi gardinami. A časih o mraku se prikaže pri srednjem oknu svetla bela roka, zaleskeče se zlata zapestnica in gardine se razgrnejo. Tam doli na cesti se gnetejo cigani v razdrapanih, pisanih oblekah, sključeni židje v dolgih kaftanih, kmetje v svetlih prusluki in čakširih, mohamedani v rudečih fesih in naša moderna mestna elita v nerodni črni toaleti, ukrojeni po lanskí modí. Nosljavi, zategnjeni glasovi... hrupen smeh... glasovi harmonike...

pijana pesem iz najbližje kafane... jedrnate jugoslovanske kletve...

A tam gori ob oknu sloni lepa Lejla, gleda s polzatisnjenimi očmi na cesto in sanja. Zakaj Lejla je zaljubljena...

Ali v kakega Obilića s plamenečimi očmi v zagorelem obrazu z in junaškim srcem v ponosno obokanih prsih? — ali v kakega Rinaldinića s tragičnim pogledom pod gostimi obrvmi in krvavim jataganom ob pasu? — v južnega pevca s sentimentalnimi kodri nad belim čelom in drhtečo tamburico v rokah?...

Njena duša si je zaželela Rade Milovanovića; in Rado Milovanović je komí v trgovini žida Nahmijasa, ki prodaja ob Kamenem šoru preproge iz Smrne, dragoceno srbsko platno in turške vezanine, izdelane od nežnih svetlih prstkov v tihih haremih...

Lep fant je Rado Milovanović; krepka, velika postava, zdrav obraz, nedolžne, plave oči in svetli lasje; nedoločen, prostodušen smehlaj plava krog njegovih polodprtih ust in njegove brke so mehke in redke...

Lep fant je Rado Milovanović in nenavaden — tepec.

Sprehaja se večer za večerom pod oknom Lejline, a ne ozre se gor. Ne ozre se gor in Lejla se

se nad to vestjo, odjenjali od brezuspešnega boja in začeli, pazljivo sledeč korake domačih zastopstev, premišljati in razmotrivati o tem prevažnem, za nas rešnem vprašanju. Danes pa, dragi tovariši, vršimo svojo dolžnost, ko smo se sešli k resni besedi v tej važni zadevi, katero hočemo javno izpregovoriti slovenskemu svetu.

Moji malenkosti pripadel je referat v tej težavni stvari. Skušati hočem poudariti najvažnejše momente pri idealnem podjetju slovenske univerze v prvo iz narodnega, potem iz državnopravnega stališča, poklicati hočem večkrat tudi številke na pomoč, navesti nekaj važnih podrobnosti, upoštevajoč seveda, da čakamo že dober mesec na spomenico, katero nam obljublja vseučiliški naš odbor in njegov tajnik.

Ko je pred 50 leti stopil slovenski narod na političko pozorišče, imel je že svoj program. Zahteval je združenje slovenskega ozemlja in osamosvojitve v šoli in v uradu. Zahteval je slovenskih šol, pteral se za ljudske, srednje in visoke šole, ker je bilo jasno že takrat, da narod brez lastnih izobraževališč nima, pak si tudi ne more pridobiti prave življenske podlage!

Kaj se nam je dalo doslej v tem oziru?

Ljudskih šol štejemo letos okoli 670. Popolne srednje šole še nimamo, 3 polovično dvojezične gimnazije so vsa naša pridobitev. Za visoko šolo pa se potezamo ves čas političnega boja svojega brez vsakega uspeha. Krivica, ki se nam godi v oziru ljudskih, zlasti pa srednjih šol, vpije k nebu, se velikokrat razpravlja, pa nikdar dovolj energično ne poudarja pri vladi. Za nas ne prihaja danes dalje v poštev, upajmo pa, da se skoro obrne k boljšemu.

Tudi ne jedne visoke šole nam ni še podelila usoda, da si zgodovina tega vprašanja pripoveduje že marsikaj zanimivega.

Že po izgnanju Franczov, ki so ustanovili leta 1809.—1814. v Ljubljani spočetka takozvano „Ecole centrale“ in jo izpremenili pozneje v akademijo, jela je avstrijska vlada bolj ko prej spoštovati slovensko narodnost in njen jezik. Ustanovila je okoli leta 1816. in pozneje nekaj slovenskih stolic, namreč v Ljubljani, v Gorici in v Gradcu. Ko je leto 1848. vzbudilo neumorno zahtevo po vseučilišču v Ljubljani, se je vlada ustavljala malo da ne jedno leto, l. 1849. v poletnem tečaju pak ustanovila slovenska predavanja. Radi Mazgonove usodepolice, prerane smrti in preobilih stroškov odbila je tedaj glede Ljubljane vse nadaljne prošnje. Pač je leta 1850. otvorila v Gradcu predavanja na bogoslovni in pravoslovni fakulti, katera so trajala žalibeg le do l. 1854, ko je prenehal Kranjc s svojimi predavanji. Do 1868. leta je vse zaspalo. Leta 69. zahtevala so razna slovenska zastopstva pravno akademijo v Ljubljani. Stremayr, naučni minister, ustavil je za leto 1870. po Najvišjem povelji svoto 3600 gld. v državni proračun za dvoje slovenskih predavanj v Gradcu, ki se seveda niso oživotvorila. Leta 1871. v juliju je v državnem zboru pogorel dr. Costa z resolucijo, naj se ustanovi v Ljubljani slovenska pravo- in modroslovna fakulta. In dr. Glaser, znan slovenofob, — katerega se bom danes še večkrat spomijal — pojedel nam je tudi

onih 3600 gld. Od tistega časa pa do letošnjega leta, to izpričujejo nekatere resolucije in peticije izza leta 1890. in 1891., je naš narod vedno in neprestano, če tudi na tihem, želel in hrepenel po svojem vseučilišču.

Tako je bilo v preteklem času, kamor smo se ozrli, da tem jasneje zremo in vidimo v sedanje in bodoče razmere.

Dandanes šteje narod slovenski, ki živi raztresen po šestih kronovinah avstrijskih, 1,260.000 glav (združen s tostranskimi Srbo-Hrvati 1,900.000 glav.)

Glavno vprašanje, katero prihaja danes v poštev je: Koliko visokošolske mladine bode imel slov. narod v prihodnjih letih?

Število letošnjih abiturientov znaša, — kolikor sem mogel poizvedeti — 170—180. Če upoštevamo trezno-rastoč narastek srednješolske mladine, vzprejmemo lahko 200 za osnovno število našega računanja. Po tem proračunu znašalo bode število slovenskih visokošolcev leta 1900 in naprej 800.

35% mej temi je bogoslovcev, torej 280, približno toliko, kakor dandanes in kakor vedno, ker naše bogoslovce ne morejo vzprejeti večjega kontingenta. 25% juristov, torej 200; 10% filozofov, torej 80. Skupno torej 540. Medicinci in ostali visoki šolci zavzemajo preostanek. Oai del visokošolcev, ki se poizgubi radi bolezni, radi smrti, radi lahkomiselnosti, in oni del abiturientov, ki neposredno stopijo v praktično življenje, znaša skupno 15%.

Če odštejemo te odstotke, ki znašajo 120 od skupnega števila 800, ostane nam za bogoslovce, juriste in filozofe (70% vseh visokošolcev) število 456, kateremu lahko prištejemo povprečno 100 vseučilišnikov iz Istre in Dalmacije. Na ta način znaša zaključno število 556. Nekaj najbogatejših in močnejših najrevnejših mej temi vseučiliščniki odbajalo bode tudi v bodoče na tuja vseučilišča. Vzemimo torej namesto štev. 556 približno število 520—530. Vendar vsak, ki se bode hotel in nameraval posvetiti službi na domačih tleh, poslušal bode v lastni prid slovenska predavanja in učil se v slovenskem jeziku!

To je po mojem mnenju in precej natančnem statističnem proračunu število onih slovenskih vseučilišnikov, ki bi v najkrajšem času reprezentovali auditorium slovenske univerze v Ljubljani.

Ne glede na dejstvo, da bi ravno ustanovljeno vseučilišče ugodno uplivalo na razvitek in narastek akademične mladine in izobrazbe, je naša želja, kar se tiče števila slušateljev na vsak način opravičena. Začetno število 530 je sicer precej nenavadno, a minimum mej evropskimi in tudi avstrijskimi vseučilišči pa vendar ni. Saj je leta 1875. imelo vseučilišče v Černovicah samo 209 slušateljev, v preteklem letu 1897. pa 385; saj sta imeli l. 1895./6. vseučilišči v Ferrari in Urbino v Italiji le nekaj čez 80 slušateljev, vseučilišče v Rostocku istega leta le 426 slušateljev; Saj je imelo letos vseučilišče v Dijonu 604, v Caenu 598, v Grenoblu 476 in v Besanconu le 197 slušateljev.

Slovensko vseučilišče bitorej z ozirom na slušateljstvo ne bilo nikak „kuriozum!“ — (Dalje prih.)

V Ljubljani, 24. avgusta.

K položaju. Iz Budimpešte se poroča „Neue Freie Presse“, da se snide državni zbor 12. septembra, ter da bodo imele današnje ministerske konference vsekakor uspeh. Avstrijska vlada je pripravljena za največje koncesije ter bode po dokončanih pogajanjih in potem, ko se sestane državni zbor, demisijski niral. Nagodba z Ogersko se dožene bržčas tako, da se sprejme na Ogerskem parlamentarnim potom, v Avstriji pa s § 14. — „Pest. Naplo“ javlja, da je grof Thun pripravljen preklicati jezikovne naredbe, a da ga pri tem zadržuje še krona, ki želi, da se prej dožene sprava mej Čehi in Nemci. Grof Thun meni pridobiti desničarske stranke z novimi koncesijami. — Ob priliki češkega katoliškega shoda piše glasilo nadškofa grofa Schönborna, „Katolicke Listy“: „Na pragu nove dobe stojimo, dobe velikih del in bojov, ki odločijo obstanek ali razpad države.“ — O radikalnem govoru poslanca Slame smo že včeraj poročali v brzojavkah; dostavljamo le še glasilo sprejete resolucije, katero so volilci Slame živahno aklamirali: Iz dosedanjih bojov smo dobili izkušnjo, da je jedina naša obramba državno pravo, katero si moramo priboriti. Radi nagodbe z Ogersko zahtevamo od svojih zastopnikov, da se ne vdadó v boju za naša prava madjarskemu izkoriščanju. Hkratu izjavljamo, da zahtevamo, naj stopijo naši poslanci v slučaju, da se jezikovne naredbe odpravijo, a se z zakonom ne nadomesté, proti vladi v najodločnejšo opozicijo. — „Narodni Listy“ pišejo: Češki narod je smatral grofa Thuna za energičnega moža, kateremu ustava v trenutni stiski ne bo delala sivih las. Če pa hoče ohraniti ustavo, ko si je vendar pri nastopu pridobil polnomočje podreti itak gojila konstitucionalna tla, potem vprašamo, kaj pa je prav za prav njegov namen in njegova naloga? Ustavno se nagodba ne more izvršiti. Ako se torej Thun ne upa odpraviti sedanje bankerotne ustave, potem mu ne preostaja drugzega, kakor da odpravi naredbe. To pa bi bila želahko storila Baden in Gautsch. — „Pizenski Obzor“ meni, da vzraste po 24. t. m. bržčas na Češkem vihar, dà, pravi orkan, ki pa se ne bo podelal tako, kakor se je leta 1893.—1895., ko je vladalo izjemno stanje. — „Hlas Naroda“ pa pozivlja Čeha, naj bodo sedaj, „ko je nabujskano vse proti njim“, radikalni! — Kako težko stališče ima avstrijsko ministerstvo pri današnjih budimpeštanskih konferencah, je razvidno že iz članka v „Fremdenblattu“, ki poroča: Glede zahtev ogerske vlade nimamo avtentičnih poročil; ako pa je resnično, kar poročajo ogerski listi, ako zahtevajo ondi res to, kar izraža ogersko časopisje, potem seveda moramo reči, da je sporazumljenje sploh nemožno. Ako hočejo v onstranski državni polovici iz novih in starih pogodb vzeti le ono, kar je Ogerski ugodno, potem je to podlaga, na kateri ni možna nikaka nagodba. Take nagodbe bi v Avstriji ne sprejel nihče, vse stranke brez razločka bi jo zavrnile.

Malorusi proti Poljakom. V Lvovu so sklenili zaupni volilni možje Malorusov obširno spomeni

Dalje v prilogi.

vrača v temno sobo, napolnjeno s težkimi parfumi, zakriva si obraz z rokami in njeno čudovito telo trepeče na divanu od ljubezni in poželenja.

Kostanji so šumeli nad nami in zvezde so svetile še jasneje, bele in drhteče, kakor kaplje raztopljenega srebra.

„In Lejla je legla na srce bolna melanholija. Poklicala je k sebi ciganko Džulizaro in Džulizaro je razložila po mizi umazane karte, stisnila ustna ter se zamislila...“

„Ne žalite se, gospa velemožna, nad svojo nerodovitostjo —! Lejla ji je podarila deset dinarov ter jo vrgla na cesto.“

„Oh, kje mi je, ubožici, dragoceni biser, da ga popijem v svojo tolažbo, stopljenega v vodi iz Jeruzalema? Kje je talisman, da ga položim pod svoje vzglavje in se vzdramim z lahkim srcem in jasno dušo?... Kje je čarovna pjača, da jo ponudim tebi, ti moj dragi in napojim tvoje misli s sladkim hrepenenjem?“

Kakor se vidi, na svojega moža ni mislila; tudi ji niti najmanj ni palo v glavo, da bi bilo na vsi stvari kaj pregrešnega. Nasprotno! Kadar je sanjala na divanu, zdelo se ji je, da se oglašajo nad njo politični glasovi nevidnih vijolin, in da se odpira pod

njenimi očmi sedmi raj nevernega proroka... Njena duša se je dvigala, mehki udje so se tresli v nebeškem čutu in ustna so kipela v nezavestnem smehljaju...

A Rado Milovanović je bil tepec.

Oh, preplakala bom ubožica te lapa, mlade dni. Ne bodo se dotaknila njegova ustna mojega obraza, roke njegove ne bodo objele mojega telesa... Za tihe zidove bom zaklenila svojo žalost, dokler ne uvenejo moja lica in ne upadejo moje oči. Samo rdeče rože v vazi bodo čule moje vzdihne in blazinice pod mojo glavo bodo pile moje solze... Kajti njegova ustna se ne bodo dotaknila mojega obraza in njegove roke ne bodo objele mojega telesa...

Ker je imela zamolklo bela lica, polne, temnorjave lase, počesane à la vierge, in velike oči, zato je naravno, da je bilo vse njeno mišljenje zelo romantično nadahnjeno. Sanjala je o belem gradu, skritem mej visokimi platanami, obleči je hotela dolgo belo haljo s širokimi rokavi in prepasano z zlatim pasom... In ona plaka sama in zapuščena pod šepetajočim drevjem in pozabljena mandola leži v utrjenih rokah;... ta slika je visela v njeni krasni sobi in slikal jo je angleški preraphaelit v jednostavnih potezah...

In resnično, — prav tiste dni so prodajali vilo Bukičevo, — imenitno vilo, kakoršne ni več

na svetu. Postavil jo je bil Bukić sam po svojem fantastičnem načrtu; čital je do polnoči v arabskih pravljicah, po polnoči pa je vzel papir in svinčnik ter narisal svoj grad. In spravil je Šeherezado v sramoto.

Ali niste stali še nikdar na začaranem kraju, kjer ste si zaželeli smrti, — z mehkim razkošnim hrepenenjem, s sladko otrujenostjo?... Iz temnega, šepetajočega drevja so se dvigali beli zidovi, kakor lotosov cvet iz valov svete Gange. Šumelo je drevje in trepetalo, opojni vonj je plaval nad tihim jezerom, in veje so se priklanjale in potapljale, da so drhteli na listju rosi kristali. Z visoke verande so prihajali čarobni glasovi; — zdelo se je, da se je izlila vsa ta čudovita krajina v zmoglavno pesem, — da sanjajo nadzemske akorde te vitke, fantastične črte belega gradu...

V visoki dvorani, prevlečeni po stenah in stropu s črno svilo, ki je padala do tal v valovitih, mehkih gubah, — plesal je Sava Bukić v romantični obleki iz starih časov, z zlatom vezeni in posejani z dragimi kamni. Črnooke ciganke so igrale na harfe, — ustna so se smehljala in bujni lasje so padali po razgaljenih ramah. Od daleč se je čulo žvenketanje čaš, pijano jecljanje. Upniki Bukičevi so pili šampanjca. (Dalje prih.)

nico, katero so poslali cesarju in grofu Thunu. V spomenici se pritožujejo, da jih Poljaki na vseh poljih majorizirajo, ter da jim kratijo cerkvene, narodne, socialne, gospodarske in kulturne pravice. Poljaki storijo vse, da bi zatrli narodni značaj Malorusov. Zategadelj pa odklanjajo Malorusi kar najodločnejše v poljskem deželnem zboru sklenjeno resolucijo, ki zahteva deželno avtonomijo, češ, potem bi bili Malorusi izročeni Poljakom na milost in nemilost. Spomenica prosi, da bi se položaj maloruskih kmetov izboljšal s pomanjšanjem davkov, da bi se pomnožilo število ljudskih in srednjih šol, da bi se deželni šolski svet razdelil v poljsko in malorusko sekcijo ter bi se razširile pravice maloruskega jezika pri uradih in sodiščih. Zlasti pa si želijo Malorusi splošnih direktnih volitev. Spomenica našteva nebroj slučajev poljskega političnega nasilstva ter prosi za pravično in nepristransko deželno upravo. — Slovenska vzajemnost bo torej mej Poljaki in Malorusi še dolgo le pobožna želja!

Bolgarsko črnogorska grška zveza. „Neue Freie Presse“ je prinesla včeraj impertinenten voden članek, v katerem na najočitnejši način hujska Avstrijo in Turčijo proti Črnigori in Bolgariji. Iz Zofije se bajè na Dunaj poroča, da sta pri zadnjem sestanku na Cetinju sklenila črnogorski in bolgarski knez zvezo, vsled katere se Črnagora zaveže, vdreti v ozemlje Drine in v okolico Novega Bazarja, ko bi se začela vojna mej Turčijo in Bolgarijo. Zato pa dobi Črnagora kos turške zemlje. Nadalje pripoveduje „N. Fr. Pr.“, da deluje bolgarski knez tudi na to, da se sklene zveza tudi z Grčijo. Ta trozveza pa da ima obrnjeno ost tudi proti Avstriji in Srbiji.

Financijska kriza v Turčiji. V „Mehvaretu“ je izšel članek Ahmeta Rize, ki dokazuje, da stoji Turčija na robu finančne propasti. Vojna odškodnina po grško-turški vojni je zaslepila samo za malo časa vid Osmanliji, a zdaj je jasno vsem, da so imeli korist le tuji kapitalisti in špekulantje. Dolgovi Turčije presegajo najsmelejšo višino, zato pa ne dobivajo niti uradniki, niti vojaki redne plače, nego jim je država dolžna. Toda sultan, ki ne dela ničesar ter nima nikakega razuma za narodno gospodarstvo, sprejema vsako leto plačo rednih 25 milijonov frankov, da more razpisno živeti ter rediti celo vojsko žensk, vohunov in suženjskih slug. Sultan je posestnik 1200 posestev, ki mu donosajo vsaj še jedno letno plačo. In te ne rabi za drugo — tako piše Ahmet Riza — kakor za korupcijo in kovanje vsakovrstnih zločinskih načrtov.

Jubilejska slavnost v Celji.

(Konec.)

V „Nar. domu“ smo se vtedaj k skupnemu obedu, a ob tretji uri nas je že klical glas h glavni skušnji.

Hitro se je zvečer napolnila prostorna dvorana v „Nar. domu“ z občinstvom, željnim izrednega užitka. Priznati moramo, da nam ta ni izostal.

Mej pevskimi točkami je sviral veteranska godba iz Zagreba večinoma slovanske skladbe. Ista godba je preskrbela tudi godbo za ples, ki je trajal do ranega jutra.

Mej tem pa, ko smo mi v našem svetišču čestili Muze, imel je celjski mob po mestnih ulicah svoje orgije. Policija je pokazala zopet, da nikakor ni zmogla ukrotiti nemirneže. Dogajali so se nečuvni prizori. Prakticirali so tako, da se je nemški fakin zaletel v kmetkega fanta. Ako se je slednji potem postavil po robu, je začel fakin na ves glas klicati polico na pomoč, češ, da ga je fant zmerjal in razžalil. Stražnik je kar po informaciji mestnega fakina zgrabil kmetkega fanta ter ga tiral v zapor. Pozaprl so na ta način kakih 20 kmetških fantov. Če je kmetški fant zavpil „živio“, hitro je bila policija na mestu in brez ugovora hajd v zapor. Fakinaža pa je nekaznovano in mirno tulila naprej, žvižgala in razgrajala, ne da bi ji kdo le žal besedico očital. Vprašali smo orožnike, kako da smejo nasprotniki nekaznovano razgrajati in zakaj jih ne zapro. Odgovorilo se nam je, da orožniki iz lastnega nagiba ne smejo ničesar storiti, ker so le v pomoč mestni policiji; da smejo še le tedaj intervenirati, kadar bomo napadeni. Lepe varnostne naprave, katere naj bi me stoprav tedaj ščitila, kadar bom že nož čutil mej rebri! Pa bilo je žalibog tako! Ovadili smo slučaj, ko je stražnik držal kmetkega fanta, štirji mestne barabe so ga pa topli. Bajè so to bili 4 nemški akademiki, pa tega ne verujemo. Ko so naši gostje odhajali na kolodvor, čakali so jih nasprotniki kakor cestni roparji, metali vanje kamenje, jajca, hudičovo olje in črnilo. Orožniki in policija pa so stali poleg ter mirno gledali divje početje. Slučajno so pri hudodelnem početju zgrabili aloglasnega Öchsa. Branil se je na vse kriplje orožnikom, ki so ga aretovali ter klical ne pomoč — mestno policijo. Uklenjenega so ga odpeljali v zapor,

komaj je bil tam pet minut, že je prišel vodja mestnih uradov, da se mora Öchs izpustiti. Na ta način so baje Öchsa štirikrat zaprli in zopet izpustili, da fakinaža ni ostala brez vodje. V zadnjem slučaju se orožniki vendar niso udali ter ga kakor hudodelca zasačenega pri zločinu samem odvedli v zapor na okrožno sodišče. Drugi dan pa — čujte in strmite! — sta šla župan in podžupan celjskega mesta do predsednika okrožnemu sodišču prositi, da bi izpustili hudodelca. Ni li to značilno za naše razmere — celjski župa prosi za prostost človeka, ki je bil že več kakor 27 kaznovan?!

Pripetila se je tudi težka telesna poškodba, ko je nekdo izmed drubali z nožem dregnil nekega poštnega uradnika.

Upravičeno pa sedaj kličemo na pomoč državne oblasti, da nas store deležne istih pravic, katere uživajo drugi avstrijski državljani. Tudi v mestu Celju zahtevamo, da nam je zagotovljena telesna varnost in prostost, ter varnost lastnine. Ako pa nam mestna uprava s svojo samoupravo teh ne more ali noče zagotoviti; tedaj je dolžnost državnih oblastij, da nam jih zagotovi. Proč s tako samoupravo, ki zlorablja svoje pravice. Taka samouprava obstoji le še v sramoto državi, ki se še nazivlja pravno državo. Najmanj pa kar smemo in tudi moramo zahtevati je to, da dobimo drugo varnostno upravo. Mestni policiji mi celjski in okoliški Slovenci ne zaupamo in ji tudi ne moremo zaupati. Policija sama se mora zavedati, da ni več sposobna vladati tistih elementov, katere je bila sama odgojila. Kaj je treba dobri policiji v pomoč vojaštva in orožnikov? Saj nam je c. kr. okrajni glavar sam dejal, da se upa s pomočjo dveh orožnikov narediti normalne razmere v Celju. Najkrajnji čas je, da se store normalne razmere. Živimo kakor v roparskem brlogu. Zlasti po noči smeš izza vsacega ogla pričakovati napad. Streljanje iz samokrasov je na dnevnem redu. Policija pa je slepa in gluha za vse stvari. Saj so Slovenci napadeni!

Koliko je mestni upravi do pravicoljubja in do ravnopravnosti, ali pa, da se izrazimo po njenem načinu, do „javnega miru in reda“, pokazala je v ponedeljek dne 15. t. m. Nemškimi biciklistom je dovolila sprevod skozi mesto in ker jih seveda najkrajša pot vodi na Graško cesto, kjer so imeli dirko, so šli mimo „Narodnega doma“. V spremstvu so imeli vse celjsko barabstvo, ki je zagnalo divje vpitje priči „Hetzfeste“. Jedinai stražnik, ki jih je spremljal, jih je komaj vzdržal, da niso udrl v „Nar. dom“. Nas takrat ni bilo doma. Izleteli smo bili deloma na Teharj, deloma v Žalec. Tedaj pa so ti junaki kazali svoj pogum. Zvečer proti sedmi uri pa so v polni organizaciji še jendekrat naskočili „Narodni dom“; pregnale so jih doma ostale ženske z mokrimi cunjami in vodo. Okrajni glavar pa, ki je opazoval ves prizor, je naglo poslal po vojaštvo, da je isto zopet zaprlo vse dohode do „Nar. doma“.

Še jendekrat torej apelujemo do pravičnosti državnih oblastij. Ako nas one ne bodo ščitile, bode na sramoto avstrijske države v našem mestu prav kmalu nastopila doba „Faustrechta“!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. avgusta

— (Konfiskacija) Včerajšnje našo številko je zaplenilo državno pravdnništvo radi prve notice, v kateri smo poročali, da je sodišče v Cmuraku odbilo vlogo dr. P. puša, ker ni bila pisana v nemškem jeziku, da je višje sodišče v Gradcu to odobrilo, in da je pravosodno ministerstvo temu pritrnilo.

— (Imenovanja.) Začasna deželnovladna koncipista dr. E. Stadler pl. Wolfersgrün in H. Hofbauer pl. Hohenwall sta imenovana stalnima deželnovladnima koncipistoma.

— (Županski shod.) V svojem poročilu o županskem shodu navedli smo imenoma tiste državne in deželne poslance, katere smo videli ali o katerih smo čuli, da so bili na shodu navzočni. Izmed goriških poslancev so bili imenovani gg. prof. Berbuč, dr. Gregorčič in Muha, a udeležila sta se shoda tudi deželna poslanca gg. Blaž Grča in Anton Klančič.

— (Shod kranjskih gasilnih društev.) Gasilna društva kranjska imela so v nedeljo povodom desetletnega obstanka deželne zaveze kranjskih gasilnih društev slavnostni shod v Ljubljani. Shoda udeležilo se je 57 gasilnih društev. Ob osmih zjutraj udeležili so se delegati maše v stolni cerkvi, ob devetih pa je bilo slavnostno zborovanje v dvorani starega strelišča. Predsedoval je načelnik zveze gosp. Fr. Doberlet, ki je, otvorivši zborovanje, predstavil zastopnika deželnega odbora, gospoda cesarskega svetnika Murnika in ljubljanskega župana gospoda Hribarja, ter se potem v kratkem pogovoru ozrl na dosedanje uspešno delovanje zaveze želeč jej tudi v prihodnje najlepšega uspeha. Slavnostni govor govoril je tajnik zaveze, gospod Fr. Trošt. Vsi narodi širne Avstrije, vsa društva in korporacije tekmujejo, kako bi kar najlepše proslavili petdesetletnico vladanja presvetlega cesarja Franca

Jožefa. Tudi gasilci nečejo zaostati, marveč se hvalježno spominjajo jubileja vladarja, za kojega vlade se je gasilstvo šele pričelo in bujno razvilo. Leta 1856 ustanovilo se je v Rohlicah na Češkem prvo prostovoljno gasilno društvo, a danes obstoji že na tisoče teh človekoljubnih društev, pripravljenih briniti in čuvati narodovo imetje uničujočega požara. Ni ga menda gasilnega društva na Kranjskem, ki bi povodom svojega ustanovljenja ne bilo prejelo izdatne podpore od presvetlega cesarja, ki je tudi sicer z modrimi zakoni dal gasilstvu ono krepko podlago, na kateri more danes toli blagodejno delovati. Vsi gasilci pa povodom te slavnosti obljubijo, da bodo tudi v prihodnje z združenimi močmi izpolnjevali svojo dolžnost, ko se jih pokliče na pomoč. Govornik končal je s klicem „Slava presvetlemu cesarju“, kateremu klicu so se zborovalci navdušeno trikrat odzvali. — Načelnik zaveze predlagal je potem, naj se izvoli deputacija treh členov, ki naj se pokloni deželnemu predsedniku s prošnjo, da na najvišje mesto sporoči izraz udanosti kranjskih gasilcev. V to deputacijo bili so izvoljeni gospodje Doberlet, Ahčin in Guštin. Načelnik zaveze, gospod Doberlet, pozdravil je potem gospoda cesarskega svetnika Murnika kot zastopnika deželnega odbora in gospoda župana Hribarja, ki se je včeraj prvič udeležil zborovanja zaveze gasilnih društev. Dolgo vrsto let trudilo se je gasilno društvo ljubljansko, da dobi primeren dom za društvo in gasilno orodje, šele sedaj za županovanja vseskozi skrbnega župana Hribarja se mu je ta želja izpolnila. Govornik izreče mu toplo zahvalo za ta dom, ki ne bo le na čast ljubljani, ampak celi deželi. Gospod cesarski svetnik Murnik, zahvalivši se za pozdrav g. načelnika, izjavi, da bode deželni odbor vselej rad podpiral zavezo gasilnih društev v izvrševanju lepe njene naloge. Le v združenju je moč in zato je želi govornik, da bi kmalu vsa gasilna društva naše dežele pristopila zavezi. Gospod župan Hribar izrazi svoje veselje, da ima priliko, udeležiti se zborovanja slovenskih gasilcev, ki so na tako lep način proslavili danes cesarski jubilej. „Gospod načelnik — rekel je govornik — spominjal se je s toplimi besedami zgradbe mestnega doma, ki bo ob jednem tudi dom gasilnega društva, a da se gradi ta dom, to ni moja zasluga; zahvala gre torej občinskemu svetu, ki je s tem, da je dovolil potrebni kredit za zgradbo, dokazal, da ve ceniti občekoristno delovanje gasilnega društva. Tudi jaz simpatizujem z našim gasilstvom in mu želim najlepšega razvoja. Mnogo ste storili v desetih letih obstanka zaveze; uspešno delovanje v preteklosti naj vam bode božilo za bodočnost!“ — Burni živiklici so sledili besedam gospoda župana. Tajnik zaveze, gospod Fr. Trošt, je poročal o delovanju z ozirom na desetletni obstanek zaveze gasilnih društev ter v kratkih potezah načrtal osnovo in razvoj zaveze. Danes obstoji na Kranjskem 98 gasilnih društev, od katerih jih je 84 že pristopilo zavezi, ki bode torej kmalu v resnici zaveza vseh gasilnih društev kranjskih. Poročilu blagajnika gospoda Ahčina povzamemo, da je imela zaveza v času od 1. avgusta 1897 do 1. julija 1898 l. 1752 gld. 30 kr. dohodkov in isto toliko stroškov. Devetero ponesrečenim gasilcem izplačalo se je 131 gld. podpore; stroški za „Gasilca“ znašajo 497 gld. 1 kr., za pisarniške potrebščine izdalo se je 207 gld., za tiskovine in poštino 63 gld. 96 kr., za potnino zavezinim odborikom 212 gld. 50 kr., nadzornikom 139 gld. 2 kr., delegatom na Dunaj in v Inmost 160 gld., 341 gld. 81 kr. pa je blagajniškega prebitka. Poročili tajnika in blagajnika vzel je občini zbor brez ugovora na znanje. Načelnik viške gliaškega gasilnega društva, gospod Gorup, je predlagal, naj bi zaveza za svoje člene ustanovila bolniško blagajno. Predlog izročil se je odboru, da se o njem posvetuje ter pri prihodnjem občnem zboru stavi primerne predloge. Končno vršila se je volitev zavezinega odbora. Izvoljeni so bili per acclamationem dosedanjí odborniki, in sicer gg. Ahčin, Doberlet, Fajdiga, Guštin, Juvančič, Papler, Petrič, Rütting, Stricelj in Trošt. Po občnem zboru bil je na Hafnerjevem vrtu skupen obed zavezinih delegatov.

— (Županskemu shodu) so došle naslednje brzojavke: Idrija: Zaradi bolezni zadržan, kličem zbranim slovenskim županom v imenu mesta Idrije krepki: živeli! Dragotin Lapajne. — Krauj: Svot pout po horach slovinskykh končime pranim, by slovinsky narod stale mohutněl a krásna Lublan s nim. Vam, osvččenemu příteli našeho naroda! Zdar ve vsem! Za 14 členů česke podružnice slovenskeho planinskeho društva: Chodounsky, Franta, Mareš, Pracheusky. — Podnart: Kot odposlanec občine Kamna gorica vsled birme zadržan, udeležiti se shoda, želim po tej poti najboljšega uspeha. Lazar. — Pragersko: Občini Morje in Loka izražata telegrafično udanost presvetlemu cesarju in soglasje s sklepi glede vseučilišča in nadsodišča. Koren, župan. Hojnik, župan. — Račje: Občina Fram radi županove bolehnosti izražata telegrafično udanost presvetlemu cesarju in soglasje s sklepi, zlasti glede nadsodišča v Ljubljani, ako Gralec noče ravnopravnosti priznati. Župan Gert. — Solkan: Našim poslancem in vrlim slovenskim županom srčni pozdrav! Živela pravica! Rejec, župnik čepovanski, Kokošar, župnik sebrljski, Kodrič, kurat trnovski, Pahor, vikar kronberški, Rejec, župan sebrljski. — Nabrežina: Za proslavo vladarja in prosper našega naroda zborujočim

kličemo: Na zdar! Nabrežinski rodoljubi. — Solkan: Bog blagoslovi posvetovanja slovenskih županov! Živel! Primorski list. — Nabrežina: Slava presvetlemu cesarju! Čast prirediteljem in udeležencem! Odobrujem sklepe. Ivan Kralj, župan slivenski. — Kanal: Zadržan, čestitam shoda, želeč dober uspeh. Župan Avški. — Pazin: Izvolite u ime občine Pazin primiti izraz naše najiskrenije zahvale na pozivu. Žaleč, što ne mogu osebno prisustvovati kod svečanosti, pridružujem se u duhu i nadam se, da će ovaj shod naše bratce imati dobrih posledic i za ovaj protišteti hrvatski narod. Dr. Kuretić, načelnik.

— (Topničarski polk šte. 7.), kateri bo nastanjen v novi topničarski vojašnici, pride v Ljubljano dne 8. septembra.

— (Zaraščena vodovodna cev.) Na Martinovih cestih, v hiši št. 13. so se kazale pri vodovodu že dolgo časa čudne nepravilnosti in nerednosti, katerih si ni mogel razlagati nihče. Ta dan so morali zategadelj mestni delavci odkopati zemljo in tedaj se je pokazal zares nepričakovan vzrok ne reda. Iz zemlje je pognalo tisoč in tisoč vlaknastih korenin, ter je zlezlo vsaj tri metre visoko na vzgor po odvodni cevi. Korenine so potegnile seboj tudi nekaj zemlje, tako da so podobne štiri prste debelemu stržentu ali cevi. Delavci te kompaktne mase niso mogli potegniti iz odvodne cevi, nego so morali cev razbiti. Morda je tudi pri nekaterih drugih hišah ta čudna prikazen vzrok nerednosti v vodovodu.

— (Nezгода.) V ponedeljek je nepazljiv izvošček Špitalskih ulicah povzročil nečega delavca, kateri je bil precej poškodovan.

— (Osebnost.) Pravni praktikant pri okr. sodišču v Kamniku, g. Ivan Benkovič, je imenovan avskultantom.

— (Ravnateljstvo južne železnice) se vselej, kadar je kdo prime, zakaj na slovenskem ozemlju ne nastavlja slovenskega jezika zmožnih uradnikov, izgovarja s tem, da takih uradnikov nima. Istina pa je, da nastavlja nalašč nemške uradnike, dočim namešča slovenske uradnike daleč od domovine. Tako smo izvedeli, da je bil slovenskega jezika zmožen uradnik v Poličanah na slovenskem Štajerskem premeščen na bavarsko mejo na Tirolskem, kjer slovenščine ne potrebuje, dočim so na mnogih postajah na Slovenskem nastavljeni uradniki, kateri s slovenskim ljudstvom ne morejo občeovati in vsled tega prav mnogokrat prouzročajo ljudstvu škodo. Jeli upati, da se te razmere kdaj premene?

— (Klub dolenjskih biciklistov „Novo mesto“) priredi dne 28. avgusta 1898 izlet v Ribnico in Velike Lašče. Vzored: 1. Dne 27. avgusta ob 6. uri zvečer odhod iz Novega mesta — kavarja; vožnja do Staregaloga 32 km. Prenočevanje v gostilni g. Eisenzopfa v Staremlogu. Kolesarji iz Ljubljane, Krškega, Kostanjevice, Mokronoga, St. Jerneja, Tolstegavrh, Brežic, Celja, St. Jurja itd. blagovolijo priti 27. avgusta v Novo mesto do 5. ure popoldne; oni iz Karlovca, Metlike, Črnomlja, Samiča, Dvora, Trebnja, Zatičine, Toplice itd. pridružijo se na Dvoru ob 7. uri zvečer dne 27. avgusta v gostilni g. Klinca. 2. Dne 28. avgusta ob 7. uri zjutraj odhod iz Staregaloga v Ribnico. Vožnja 24 km. Kolesarji iz Žužemperka in eventualno drugi pridejo k izletnikom v gostilno g. Eisenzopfa. V Srednjivasi pri Kočevji pristopijo kolesarji iz Dolenjevasi, Sodražice, Ribnice, Velikih Lašč in event. drugi. Vožnja v Ribnico in po Ribnici. 3. Ob 9. uri zjutraj zbiranje v hotelu g. Arko, pozdrav, skupni obed, prosta zabava. 4. Ob 3. uri popoldne točno dirka iz Ribnice v Velike Lašče. Vzored posebej! 5. Ob 4¹/₂ uri vožnja po Velikih Laščah, odstop v gostilni g. Hočevarja, pozdrav, naznanitev dirkinega rezultata in razdelitev dobitkov, prosta zabava. — 6. Ob 6¹/₂ uri na večer odhod do železniške postaje in čez Krko v Žužemperk; vožnja 33 km. V Žužemperku event. prenočevanje; vožnja Žužemperk-Nov mesto 24 km. Do Ribnice in Vel. Lašč pride se lahko z železnico trikrat na dan — isto tako se odide! Prosi se obilne udeležbe! Izlet vrši se bo le ob lepem vremenu! Gostje dobro došli!

— (Cesarska slavnost v Krškem.) Deklamacija, katero je zložil dr. Mencinger, govori gđ. M. Gregorinova. Pri vseh točkah svira popolna vojaška godba. Vzored koncerta dobival se bo na dan slavnosti. Vstopnina h koncertu: Za osebo 50 kr., za družino (3 osebe) 1 gld., vsaka oseba več plača 30 kr. Čisti dohodek namenjen je za ustanovitev glavnice v podporo revnih prebivalcev.

— (Iz Železnikov) se nam piše: Dne 18. t. m. na rojstni dan cesarja praznovalo je naša „prostovoljno gasilno društvo“ ustanovno slavnost — ne pa, kakor je poročano v „Slov. Listu“, jubilejsko slavnost, dasiravno se je g. poročevalca dvakrat jasno povedalo — in naša šolska mladina zaključek šolskega leta, kar prej ni bilo mogoče radi prezidavanja v šolskem poslopiju in se je šolsko leto moralo prej nego navadno skončati. Polnoštevilno prostovoljno gasilno društvo napravilo je popoldne dve mali vaji na Jesenovu, pol ure od Železnikov, in glavno vajo v jedno uro oddaljenem Zahlogu. Moštvo navzoče je bilo polnoštevilno. Poskusila se

je nova naprava gospoda Franjo Demšarja, t. j. hydrant njegovega volovoda, — morebiti doslej jedina naprava izven Ljubljane. Dasi smo v času najnižjega vodnega stanja, dal je vodovod toliko množino vode, da je dve močni brizgalnici ne morete porabiti. Kar presežejo g. Demšarjeve cevi, zamore se gasiti brez brizgalnice, za dalje, t. j. spodnji in polovica gorenje vasi zamoglo se je z brizgalnico in cevi prevladati. Z uspehom poskušnje zamoremo biti popolnoma zadovoljni in le častitati je vasi Zahlog, da si je omislil na lastne stroške za celo vas toli koristno napravo, pri kateri je pa imel zraven velikih stroškov še druge neprijetnosti. Po končanem delu se je moštvo nekoliko odpočilo in okrepčalo, potem se pa vrnilo korakoma domu s zavestjo, da je rojstni dan presvitlega cesarja najlepše v proslavo, zabavo in poduk prebilo. Prva čast stotniku g. Fran Košmelju, ki z največjo požrtvovalnostjo vodi, druga čast vsem članom, ki z navdušenjem posnemajo izgled vodje. — o —

— (Za Prešernov spominek) priredi Slovensko bralno društvo v Trzinu s svojim pevskim in tamburaškim zborom koncert v Begunjah v gostilni g. I. Avsenika v nedeljo 28. avgusta t. l. ob 4. uri popoldne. Ustopnina 20 kr. za osebo. Pri neugodnem vremenu se koncert preloži na nedeljo 4. septembra.

— (Šulvereinska šola na Slatini.) Nemški listi poročajo z zadovoljstvom, da osnuje nemški Šulverein na Slatini nemško šolo, in sicer s 1. novembrom. Namen tej šoli je, „bei der Bevölkerung die Kenntniss der deutschen Sprache zu verbreiten“, to se pravi, germanizovati slovensko dečo. „Ta gespošta“ javlja, da se je lov na slovenske otroke že začel. Pozor torej, slovenski rodoljubi! Ako stori vsak svojo narodno dolžnost, ne bo v tej pomemčevalnici nobenega slovenskega otroka.

— (Gornjegrajski valpet) Prijatelj našega lista nam piše sledeče: Bil sem 21. t. m. v Gornjem gradu, kjer so na prav slovesen način odtrili lep spomenik našemu cesarju. Ves trg je bil okusno okrašen in vse polno je vihralo zastav iznad streh. Ker je trg Gornjigrad izključno slovenski, je umevno, da je pretežna večina zastav, lahko rečem skoro vse, bila v narodnih slovenskih barvah. Nekako čudno se mi je pa zdelo, ko nisem videl na obširni grajsčini ljubljanskega škofa niti jedne slovenske zastave. Vprašal sem nekega domačina po vzroku temu dejstvu. In kaj mi je ta odgovoril? Rekel je, da vsemu temu je kriv jedini Nemec v trgu, oskrbnik, znani nemški nacjonalec. Nadalje mi je pravil ta domačin, da so minuli teden neki večer pri odprtih oknih v grajsčini prepevali provokatorično „Die Wacht am Rhein“, in da so to pesem tolikokrat ponavljali, da so se drugi v bližini bivajoči prebivalci že jezili nad tem nastopanjem. Kako dolgo bo še to trajalo? Temu nemškemu oskrbniku je svetovati, da, če hoče prepevati take izzivajoče pesmi, naj gre tja v „rajh“ — tukaj na zemlji slovenski ni prostora za take in jednake provokacije. S tem nikakor ne čemo žaliti našega nadpastirja, ker vemo, da bi on gotovo ne odobraval počenjanja tega strastnomškega oskrbnika — ki še iz dobe Missijeje kraljuje v Gornjem gradu — ko bi vedel na kak način se vede „Gornjegrajski valpet“ proti prebivalcem slovenskega trga Gornji grad in slovenske Savinske doline.

— (Razglednice dopisnice) V današnjem listu priobčili smo oglas narodnega umetniškega zavoda S. Magolič v Celji, kateri priporoča v najčistejšem modernem svetlotisku razglednice v vsakem številu po jako nizkih cenah. Tudi za razglednice potrebne fotografije napravljajo zavod brez plačno. — Ker so dandanes razglednice v jako ukusnih izvršitvah, posebno v družih krajih silno razširjene, ne smel bi tudi pri nas biti ni jeden kraj več brez njih. Ne moremo pa dovolj opozorjati, da se naj iste ne naročajo v sicer dragem, a malovrednem litografskem barvotisku, katere se vsiljujejo po židovskih agentih, kajti za razglednice jedino prikladen je čisti svetlotisek, kateri vpadljivo kraj tak, kakoršen je v resnici. Vsled tega priporočamo tudi mi občinstvu ta narodni zavod kar najtopleje. — Cene in pogoje pošilja na željo pismeno: S. Magolič, umetniški zavod v Celji.

— (Ljutomerski kolesarji „Ptiči seliči“) priredi v četrtek dne 8. septembra t. l. točno ob 3. uri popoldne l. cestno dirko na cesti Ljutomer - sv. Križ - Stara vas - Vržeje - Cven, na kojoj se p. n. društvo, p. n. kolesarji in kolesarice ter prijatelji in prijateljice kolesarskega športa vabijo. Ta dirka je otvorena samo za vozače društva „Ljutomerski kolesarji „Ptiči seliči“. 3 darila. Start: hiša g. Kukovca pri kolodvoru v Ljutomeru. Cilj: kapela na Cvenu. Po cestni dirki je na Cvenu — 100 m dolžine — l. polžja dirka, otvorena za vse vozače ude narodnih kolesarskih društev. Darilo dobi tisti, kateri potrebuje za določenih 100 m največ časa, ne da bi stopil raz kolo. Po završetku obeh dirk razdelitev daril v gostilni g. Senčurja na Cvenu.

— (Iredente ni!) V Gradiški so nekateri laški mladeniči hoteli povodom izleta goriške „Gimnastice“ razdeliti iredentistiško pesem, a policija je to pesem konfiskovala, tista policija, ki vedno za trjuje, da na Goriškem iredente ni.

— (Iz Tolmina) se nam piše 22. avgusta: Včerajšnja nedeljo (21. avg.) so praznovali gorenjski trgi cesarjev rojstni dan s primernimi slavnostimi. V Tolminu je priredilo društvo za olepšavanje trga in pogozdovanje goličav veselico s tamburanjem, šaljivo loterijo in plesom, ki je bila prav dobro obiskovana in se nenavadno živahno razvijala. Tudi gmotni uspeh je bil prav dober, le škoda da niso bolj primernih prostorov izbrali. Naš trg ter sosednja Sv. Lucija in Volče so letošnje poletje prav živahni, pa saj ni čuda, ker se odlikujejo ti kraji ne le po romantični legi in prirodni krasoti, nego tudi po umetnih nasadih in dravoredih. Zlasti Tolmin je zadnja leta v tem obziru zelo napredoval in se lahko ponaša z malim, a divnim parkom, v katerem celo voda skače. Vse prodajalnice, gostilne in obrtnije so dobile letos nove nadpisne table in pred kratkim se je pojavil celo prvi „hotel“. S tem pa še ni vsem potrebam zadoščeno, ker manjka n. pr. še prostornega, dišečega vrta za takšno veselico pod milim nebom, kakoršna je bila nedeljska; potem primerne verande z razgledom čez soško dolino ob času slabega vremena itd. Lepih prostorov za to se ne manjka, n. pr. tam, kjer stoji sedaj okrajna ječa, ki prav zares kazi vso okolico, zlasti še sosednjo šolo (ironija!). In vendar, kako lahko bi se dalo ravno temu nedostatku odpomoči! Sedanji naš g. glavar je zelo unet za olepšavo trga, priporočamo mu toraj, naj reši tudi to vprašanje. — Včeraj se je znesla velikanska nevihta s točo nad okolico našega trga, ki je uničila vse sadje in večino ajde. Taka nesreča je zadela letos nekatere vasi že v tretje. Ubogi poljedelec, kako se boš preživel, s čim boš plačeval davke!

— („Če je res, je nezaslišano.“) Pod tem zaglavjem smo ponatisnili iz „Edinosti“ notico, katera je poročala, da je tržaški mapni arhiv odpustil celo vrsto pomožnih uradu kov. „Edinost“ pojasnjuje sedaj, da so bili vsi pomožni uradniki najeti samo za časno, da je bil le jeden izmed njih italijanski državljani, in da je mapni arhiv dotične uradnike odpustil sukcesivno, kakor dovrše svoje delo, tako da ostaneta v prihodnje pri mapnem arhivu k večjemu dva taka pomožna uradnika. Vzrok odpustu za časno nastavljenih pomožnih dnevnicarjev ni bil ta, da bi „ubogi Avstriji primanjalo denarja“, kakor je po zadržilu iz merodajne strani tendenciozno pisal dopisnik „Edinosti“, nego ta, ker je bilo končano delo, za katero so bili najeti, to je revizija zemljiškega katastra, in kjer ni dela, tam tudi delavcev ni treba.

— (Žumberak.) Ogersko-hrvatska komisija, kateri je preiskati, pripada-li Žumberak Kranjski ali Hrvatski, je svoje delo končala in predloži o svojih preiskavah ogerskemu ministerskemu predsedniku posebno spomenico, na katere podlagi se potem začne pogajanja mej avstrijsko in mej ogersko vlado.

— („Sama svoja.“) novela Fr. Govékarja, ki je izšla l. 1895. v „Ljubljanskem Zvonu“, izhaja v dunajskem dnevniku „Arbeiter Zeitung“ pod naslovom „Auf eigenen Füßen“. Prevedel jo je Jaromir.

— („Slovenische Dichter“) se zove serija podlistkov, katere objavljajo „Stimmen aus Bosnien“ v Sarajevu. Doslej je obdelal gospod Fran Selak Prešerna, Levstika in Stritarja. Studija se odlikuje s temeljitostjo s finim slogom in z izbornimi prevodi nekaterih slovenskih pesmij.

* (Andrée živi?) Iz New-Yorka dohaja vest, da je Thistle, kapetan neke ladije, pri lovu na kite v sibirskih vodah ustrelil goloba, pri katerem je našel poročilo, da je Andrée povsem zdrav ter da je dospel na severni tečaj. V jednom peresu je vtisnjen pečat z Andréejevim imenom.

* (Dva milijona za reveže.) Ker stopi prihodnji mesec na holandski prestol mlada kraljica Viljemina, bode njena mati Ema, dosedanja regentinja, odstopila. Zategadelj je vlada ponudila kraljici Emi 2 milijona kot dar kraljestva. Kraljica je dar odklonila ter prosila vlado, da ga razdeli v ustanove za reveže.

* (Nobene nesreče ne bo več na železnici.) ako se obnese neka varnostna naprava, katero so poskušali praktično 19. t. m. na Franc Jožefovi železnici pri postajališču Zeiselmauer na Nišjeavstrijskem vprico železniškega ministra in mnogih dvornih svetnikov. Priprava, ki je bajje prav dobra, ima obliko obeliska, ki stoji poleg železnične proge ter nosi belo znamenjsko ploščo in zaklopnico. Ako je proga prosta, t. j. ako sme vlak voziti dalje, stojita plošča in zaklopnica horizontalno; ako pa je proga zaprta ter se mora vlak ustaviti, se priprava povesi, udari ob piščalko na lokomotivi ter na vakuumsko zavoro. Piščalka brizga neprestano in vlak se ustavi s am (brez strojevodje) v daljavi 600 m, strojevodja in sprevedniki ga ustavijo v daljavi 200 m.

* (Nov Robinson.) Alojzij pl. Rougemont iz Genove je živel 30 let mej ljudžrci v Avstraliji ter je dolivel najverjetnejše dogodke. Leta 1870. se je peljal s holandskim parnikom „Vlielandom“ iskat bisernic. Vihar je razbil parnik ter ga zaresel daleč v morje. Rešil se je na samoten otok, kjer je živel prav kakor Robinson Crusoe. Z ladije je prinesel nekaj orožja, streljiva in orodja ter se preživljal s jajci in mesom ptic ter s želvami. Tudi psa je rešil s seboj. Ta mu je bil več let jedini tovariš in jedina zabava. Nekega dne pa so prišli štirje črnj

ter so ga vzeli seboj. Z raznimi „coprnijami“ si je pridobil respekt mej ljudozrci, se oženil z ljudozrko ter končno ušel ter po nepopisnih težavah dospel do kopačev zlata. Ti so ga rešili. Rougemont je sedaj v Londonu. Spisati hoče knjigo o svojem življenju.

* (Na ženitovanjskem potovanju.) V Positanu pri Sorrentu na italijanskem sta prebivala početkom julija dva mlada zakonca. Hodila sta vsak dan na sprehod ob obali. Nekega večera pa se je vrnil soprog sam ter je pripovedoval, da mu je padla žena, ko si je zavezovala čevlje, z ograje v morje. In res so našli ženo mrtvo. Moža so zaprli, a čez 4 dni zopet izpustili, ker se ni moglo ničesar izkazati proti njemu. Sedaj pa so prišli člani neke banke v Sorrent, ki so povedali, da je bila mlada žena zavarovana za 250.000 frankov. Soprog, Possem, jo je bržčas sam pahnul v morje, da bi se polastil denarja.

* (Blazni kolesarji.) V Parizu je priredil neki podjetnik v velodromu v bois de Boulogne dirko, ki je trajala neprestano 72 ur. Darila so znašala 300—2500 frankov in častna znamenja. Oglašilo se je 31 dirkačev, katerih 26 pa je mej dirko odstopilo ali pa odpadlo. Dirkači so se onesveščali, nekaj jih je celo zblaznelo. Zmagal je Amerikanec Karl Viljem Miller, ki je ostal celih 72 ur neprestano na kolesu ter je prevozil 1812 klm.

* (Nečloveški oče.) V Parizu je pred kratkim skušal delavec Jean Deblander na strašen način usmrtiti ženo in otroke. Deblander je bil spočetka blagajnik neke tovarne, a izgubil je svojo službo ter postal končno navaden dninar. V sled ljubosumnosti je skušal svojo ženo zadaviti, toda rešili so jo sosede, kateri so ji prihiteli na pomoč. Ko je hitela potem žena k svojima otrokoma v drugo sobo, ju ni našla. Dobili so ju šele drugi dan v nekem jarku. Nečloveški oče je zvezal deklica noge ter tolkel z glavama ob tla. Mlajša deklica je bila že mrtva, starejša pa so prinesli v bolnico. Očeta niso mogli najti, bržčas se je usmrtil.

* (Ropar Caillard umrčen.) Pred kratkim so usmrtili v Evrenxu na Francoskem roparskega morilca Caillarda, kateri je v enem dnevu umoril rodbino, obstoječo iz šestere oseb. Skozi okno je ustelil najprej nadzornika tovarne sladkorja Leblonda, ko so prihiteli v sobo žena in dva sina, umoril je prav tako tudi te, potem je zabodel malo Leblondovo hčerko in končno je ustrelil še hromo nadzornikovo mater.

* (Ljubezen starke.) V Berlinu je živel štiridesetleten delavec v divjem zakonu s sedemdesetletno staro, katere ga je tako ljubila, da mu ni pustila ničesar delati. Več let ga je vzdrževala z delom svojih rok, dok ni radi starosti onemogla. Tedaj se je hotel nje ljubimec osvoboditi, zato jo je umoril. Redarstvo je prišlo zločinu na sled, vjelo je morilca v nekem berlinskem gledališču.

* (Štirikrat se je oženil) in vendar je imel v resnici samo dve ženi. Tako poročajo ameriški listi o nekem možu v St. Luis, kateri se je ločil od svoje prve žene ter se poročil z drugo. Ko se je te naveličal, oženil se je v drugo s svojo prvo ženo; ta se je pa zopet kmalu ločila od njega, in mož se je poročil še enkrat s svojo drugo ženo.

Darila:

Uredništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospa Albina Višnikar v Ribnici 20 kron, nabrane v veseli ribniški družbi v Prigorici dne po glavni skupščini. — G. Andrej Jurtela, profesor v Stavropolju v Kavkazu, 20 kron. — G. Fran Neubauer v Mirni 9 kron 40 vin., koje je darovala vesela družba v Stari Gori z geslom: „Da narod splava na površje!“ — G. E. Orožen, notar v Trebnjem, 8 kron, darovali veselo zbrani Trebanjci pri ekspediciji na Mrzlo lužo. — Gg slovenski podčastniki v Celovci 8 kron 90 vin., nabrali v veseli družbi z geslom: „Zjedinjena Slovenija v okviru habsburške monarhije.“ — G. J. Rusjan v Budanjih nad Vipavo 11 kron 56 vin., katere sta nabrali gđ. Perhavec in g. Rusjan v veseli družbi pod skalo v Vipavi kot kazen, ker niso imeli nekateri „narodnih“ užgalic. — Iz gostilne g. Thalerjeve v Železnikih 3 krone. — Skupaj 80 kron 86 vin. — Živeli rodoljubni darovalci in darovalke in njih nasledniki!

Za Prešernov spomenik v Ljubljani: Gosp. Fr. Papler, nadučitelj v Borovnici 30 kron, kot čisti dohodek tamošnje veselice dne 14. t. m., za spomenik pesnikov. — Gosp. dr. J. Vilfan, odvetnik v Ravdovljici 15 kron, katere so darovali: gosp. Jurij Auer 10 K, gg. žup. Ivan Berlic in sodni tajnik Fran Kobler, vsak po 2 K, in gosp. Leop. Fürsager, trgovec 1 K. — Skupaj 45 K. — Živeli rodoljubni darovalci in njih posnemovalci!

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 23. avgusta. Ministerski predsednik grof Thun, finančni minister dr. Kaizl in trgovinski minister dr. Bärnreither odpotujejo nocoj v Budimpešto, kjer se začne jutri pogajanja radi nagodbe. Ogerski ministri so imeli danes o nagodbi daljše posvetovanje, kateremu se pripisuje velika važnost.

Dunaj 23. avgusta. Višje sodišče je odbilo apelacijo magistratnega ravnatelja, kateri je bil obsojen radi zlorabe uradne oblasti, ker je v prostorih gremija trgovinskih uslužbencev izvršil hišno preiskavo, ne da bi bil v to opravičen. Magistratni ravnatelj je izvršil hišno preiskavo povodom volitve načelnika tega gremija, pri kateri je propadel dolgoletni krščansko socialni načelnik in je bil na njegovo mesto izvoljen socialni demokrat.

Praga 23. avgusta. Češki katoliški shod, katerega se udeležujejo največ samo duhovniki in fevdalni aristokratje, se je izrekel za konfesionalno šolo.

Budimpešta 23. avgusta. „Pesti Naplo“ zatrjuje, da se mu poroča iz najzanesljivejšega vira, da je dunajska vlada že sklenila, preklicati jezikovne naredbe, ker upa, da reši s tem avstrijsko krizo. „P. N.“ pravi, da se jezikovne naredbe preklicajo že tekom prihodnjih dni.

London 23. avgusta. Mej Angleško in Špansko je nastal diplomatski konflikt. Angleška je protestovala proti temu, da je Španska v bližini Gibraltarja napravila večje utrdbe, na kar je Španska odgovorila, da na pravljia utrdbe na svojem teritoriju, koder hoče.

Washington 23. avgusta. Vlada razglašja, da ne pošlje na Filippine novih vojakov.

Praga 24. avgusta. „Narodni Listy“ prijavljajo dopis iz posanskih krogov, kateri pravi in to na podlagi najzanesljivejše informacije, da so vesti o razveljavljenju jezikovnih naredb popolnoma neosnovane, in da je princip popolne ravnopravnosti, kateri je v jezikovnih naredbah deloma izveden, definitivno in nepreklicljivo zagotovljen. Dalje pravi dopisnik, da se vlada tudi sedaj drži že na spomlad razglašene izjave, da se v jubilejskem letu neče odločiti ne na desno in ne na levo, v sled česar so za to leto vse govorice o premembi ustave in o premembi državnozbornskega volilnega reda neosnovane. Končno pravijo „N. L.“, da avstrijski Slovani nimajo nobenega vzroka, udeležiti se gonje proti Banffyju.

Budimpešta 24. avgusta. Konference mej avstrijsko in mej ogersko vlado so se začele danes ob 11. uri dopoldne. Avstrijsko vlado zastopajo Thun, Kaizl in Bärnreither, ogersko pa Banffy, Lukacs, Daniel in Daranyi. Ministri so se zjediniili, da ostanejo posvetovanja in sklepi tajni. Sklepi se predložijo najprej cesarju, a če jih cesar odobri, pridejo v javnost tisti dan, ko se snide ogerski državni zbor, in se mu predloži nagodba.

Rim 24. avgusta. Papež se počuti tako dobro, da se je včeraj mogel izprehajati po vatikanskih vrtih.

Berolin 24. avgusta. Socialni demokratje so sklenili, da se ne udeležé deželno-zbornskih volitev na Pruskem.

Madrid 24. avgusta. Kraljica regentinja je podpisala dekret, s katerim se razpisujejo volitve v generalna zastopstva.

Narodno-gospodarske stvari.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.
(Dalje.)

To učilišče se misli kot celoskupna sestavina trgovskega muzeja, da se bodo trgovske zbirke, kakor tudi knjižnica zavoda zato lahko porabile in slušateljem priliko dalo pregledati informacijsko poslovanje, s katerim se muzej že precej let bavi in katero se peča z dajanjem pojasnil in svetov o dobavi in spečevanju blaga, o kreditni zmožnosti inozemskih tvrdk, o carinskih in naknadnih razmerah itd. Ta združitev z muzejem ima še namen absolutne slušateljke pri njih prestopu v prakso seznaniti s primernimi tvrdkami in jih pri morebitnem delovanju v inozemstvu podpirati, pa tudi nadzorovati.

Smoter zavoda, ki se ima ustanoviti, meri na to, da se onemu, za mejnarodno delajoče kroge v trgovini in industriji določenemu naraščanju, pri katerem zraven občne prve trgovske omike v sedanjem času ne zadostuje kupčijska vaječnost in praksa, nudi današnjim zahtevam tega stanu primerna izobrazba, ki se bo razširila, pa tudi omejila na vse strokovne znanosti, ki tvorijo pogoj za uspešno delovanje v inozemstvu.

Učna tvarina obsega torej poleg jezikovnega pouka, tičočega se popolne izvežbanosti najvažnejših

trgovskih jezikov v govoru in pisavi, posebne za trgovanje merodajne predmete iz narodnogospodarskega znanstva in politike, pod skupnim imenom trgovsko-politične geografije združeno poučevanje o produktivskih razmerah inozemstva, mejnarodni trgovski promet, različne kupčijske običaje in razmere na trgovskih, kakor tudi slednjič poznavanje blaga, ki naj bi, urejeno v posamezne industrijske stroke, razjasnevalo sestavo, porabo in predelavanje najvažnejših surovin, negotovih izdelkov in končnih izdelkov.

Ta ekonomično trgovinski del učne tvarine se bode po vzgledu seminarjev predaval in se namerava vodstvo seminarjev izročiti ne samo teoretično izobraženim, ampak tudi že v praktičnem delovanju izkušenim močem, katerim bodo za posamezne področnosti posebni strokovnjaki pridodani, ki bodo poleg za dotični seminar po načrtu določene učne tvarine predavali posebna poglavja iz te tvarine.

Posamezni tečaji o predmetih, ki se bodo težko v okviru seminarjev obravnavali, bodo spopolnjevali izobrazbo.

Dela v vzorni pisarni bodo že pred vstopom v to šolo pridobljene znanosti z vajami o poslovodstvu, zlasti pod pridržkom izvoznih opravil na inozemskih trgovskih, v dotičnem tujem jeziku dopolnjevala.

Šola bode sestajala iz dveh letnikov in pripravljalnega tečaja, v katerem so bodo oni aspirantje izobraževali, ki se pri vzprejemni skušnji za prvi letnik niso izkazali s potrebnim znanjem, vendar pa so pokazali primerno sposobnost z nadaljno izobrazbo.

To podlago organizacije sem jaz kakor tudi gospod minister za uk in bogočastje odobril, zlasti ker je učna tvarina omejena na malo, a za trgovino jako važnih strok in ker je res treba prilike, da se temeljito nauči najvažnejših trgovskih jezikov (angleški, francoski, španski in laški).

Ker bode vsled tega zavoda naša vnanja trgovina lahko razpolagala s sposobnimi močmi, ki bodo tudi za naprej uživala stalno podporo trgovskega muzeja, ki se peča s praktičnim pospeševanjem našega izvoza, sem prepričan, da se bo s tem zavod ustanovil, ki bo v okviru svojega delovanja, s tem, da nudi naraščajočemu trgovskemu stanu modernemu trgovanju primerne praktične vednosti, gotovo tudi sposoben pripraviti pot bodočemu razvoju naših mejnarodnih trgovinskih zvez.

(Dalje prih.)

Izjava.

Deputaciji svobodno-mislečih visokošolcev, ki je bila včeraj in danes v uredništvu „Slovenčevem“ zahtevati pojasnila, naznanil je g. dr. Žitnik, da sem jaz dotični liberalni dijak, ki je pri sobotnem komerzu po „Slovenčevem“ poročilu v družbi blagorodne g. dr. Tavčarjeve z „nesramnimi opazkami“ napadal slovenske delavce.

Pod častno besedo torej izjavljam, da jaz iz ust gospe dr. Tavčarjeve nisem slišal besed, katere jej podtikajo „Slovenčevi“ poročevalci: „Es ist am besten, wenn man die Arbeiter in Ruhe lässt wie wütende Hunde“, ter proglašam za nesramno laž, da sem jaz dotični liberalni dijak, ki jej je na to pritrdil z opazko: „Sie sind noch ärger wie wütende Hunde.“

Tudi v imenu družbe, ki je tisti večer sedela pri isti mizi ko gospa dr. Tavčarjeva, namreč gospic Prosenčeve in Dolenceve, gospodov Prosenca Fr. ksav. Souvana ml., jur. Škaberneta in dr. mi je izjaviti, da nihče mej njimi ni slišal gospej dr. Tavčarjevi v „Slovenču“ očitanih besed.

Za druge napade, katere si je „Slovenec“ v poročilu o komerzu privoščil na mojo osebo, se ne menim in niti tem niti drugim potem več ne odgovarjam.

Jurist **Konrad Vodušek.**

V Ljubljani, dne 24. avgusta 1898.

Izborna deluje

Tanno-Chinin tinktura za lase

akrepuje in ohranjuje lasišče in preprečuje izpadanje las
Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Jedina zaloga (386—25)

lekarna M. Leustek, Ljubljana

Resljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu.

Telefon šte. 68.

Najnovejše železniške nesreče

dokazujejo znova važnost zavarovanja proti nezgodam in posebno (1263—2)

dosmrtnega zavarovanja proti železniškim nezgodam

veljavnega za vse dežele sveta.

Zavarovalna svota	gld. 10.000	enkratna premija za vse življenje	gld. 30.
	25.000	" " " "	75.
	50.000	" " " "	150.
	100.000	" " " "	300.

Prva avstr. splošna zavarovalna družba proti nezgodam
Dunaj, I., Bauernmarkt št. 2.

Glavno zastopstvo v Ljubljani pri g. J. C. Mayer-ju

Umrli so v Ljubljani:

Dne 19. avgusta: Vida Poreber, delavčeva hči, 14 mes., Cerkvene ulice št. 21, jetika. — France Avbelj, čevljarjev sin, 2 mes., Poljanska cesta št. 31, jetika. — Angela Melihar, čevljarjeva hči, 5 mes., Vodmat št. 13, črevesni katar. Dne 20. avgusta: Alojzij Bray, magacinerjev sin, 2 mes., Vodmat št. 98, črevesni katar.

V deželni bolnici:

Dne 16. avgusta: Ema Streitenberger, babica, 43 let, jetika. Dne 18. avgusta: Tomaž Jereb, gostač, 83 let, srčna hiba.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Augst	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v mm v 24 urah
22.	9. zvečer	741,6	20,4	sl. szah.	jasno	
23.	7. zjutraj	741,9	15,4	brezvetr.	megla	0,3
	2. popol.	740,4	26,0	sr. jug	jasno	
24.	9. zvečer	739,9	19,3	sr. svzh.	jasno	
	7. zjutraj	739,5	14,6	sr. svzh.	jasno	0,0
	2. popol.	737,4	26,3	sl. vzjvzh.	jasno	

Srednja temperatura ponedeljka in torka 20,9° in 20,2°, za 27° in 21° nad normalom. — V ponedeljek popoldne kratka nevihta.

Dunajska borza

dne 24. avgusta 1898

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	55	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101		50	
Avstrijska zlata renta	121		50	
Avstrijska kronska renta 4%	101		20	
Ogerska zlata renta 4%	120		65	
Ogerska kronska renta 4%	98		55	
Avstro-ogerske bančne delnice	910			
Kreditne delnice	359		80	
London vista	120		05	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58		82 1/2	
20 mark	11		75	
20 frankov	9		53 1/2	
Italijanski bankovci	44		30	
C. kr. cekini	5		64	

Dne 23. avgusta 1897.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	164	gld.	50	kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	193		25	
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	129		75	
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	98		50	
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	156			
Ljubljanske srečke	23		25	
Rudolfove srečke po 10 gld.	26		50	
Kreditne srečke po 100 gld.	203		50	
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	513			
Papirnati rubelj	1		27 1/2	

Zahvala.

Nemogoč, da se za mnogobrojne prisrčne dokaze zveste in prijazne naklonjenosti mej dolgo, teško boleznijo in ob smrti svojega nepozabnega soproga

Karola Till-a

vsakemu posebej dostojno zahvalim, prosim vse ljube sorodnike in znanke, da tem potom sprejmejo mojo najtoplejšo in najsrčnejšo zahvalo. Posebno mi je dolžnost, da se zahvalim za prebogat in krasne poklonjene vence in cvetke ter za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu slavnega evangelijskega občini in p. n. društvom: filharmonični družbi, trgovinskemu bolniškemu društvu in ljubljanskemu nemškemu telovadnemu društvu, prvi posebej še za gniljivo nagrobno petje.

(1284)

Roza Till.

Vzprejmeta se

dva dijaka ali dijakinji

pod ugodnimi pogoji na hrano in stanovanje pri neki boljši, v sredi mesta stanujoči rodbini. (1249—2) Natančneje se poizve pri upravnistvu „Slov. Naroda“.

Išče se

prestor za trgovino in gostilno

na deželi brez konkurence, da lahko trije ljudje živé, ali v najem ali pa se kupt do 1500 gld. — Ponudbe naj se blagovolijo pošiljati pod šifro: „Trgovina“ poste restante Postojna. — Kdor tak prostor priporoči, da se vzprejme, dobi nagrado 10 gld. (1287—1)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1898 leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž: Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lenc - Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Brengenc, Curih, Genevo Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 15 min. zvečer osebni vlak v Lesce-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5. uri 39 m. popoldne v Lesce-Bled. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. zjutraj, ob 12. uri 55 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 7. uri 55 min. zjutraj osebni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Brengenc, Inomosta, Zella ob jezeru, Lenc-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 9. uri 55 m. vlak iz Lesce-Bleda. — Proga iz Novega mesta in iz Kočevja. Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. zvečer. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 1. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 min. zvečer, poslednji vlak samo ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 min. zvečer, poslednji vlak samo ob nedeljah in praznikih. (1044—41)

Gostilna

se odda takoj ali z novim letom v najem. Kavcije 100 gld. — Tudi se prodaja (1290—1)

hiša

ležeča blizu farne cerkve, novozidana, 12 let prosta davka, v kateri se nahaja zgoraj omenjena gostilna. Pri hiši je sadni vrt, nekaj polja in njive. Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

Pri pošteni rodbini blizu realke se na hrano in stanovanje vzprejmo

dijaki ali dijakinje.

Klavir je na razpolago. — Kje? pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. (1286—1)

Dijak

sedmogimnazijec, išče stanovanja s primerno instrukcijo (tudi domačo deco).

Pošiljatve naj se odpošljejo pod „Inštruktor“ na upravnistvo „Slov. Naroda“. (1282—1)

Išče se za tukajšnjo trgovino z deželnimi pridelki v vseh pisarničnih delih izurjen

komptoirist

s takojšnjim vstopom. Znanje slovenskega, nemškega in italijanskega jezika neobhodno potrebno.

Ponudbe pod „A. 100“ na upravnistvo „Slov. Naroda“. (1270—2)

Trgovski pomočnik

vešč v manufakturni in specerijski trgovini, vzprejma se takoj. — Ponudbe na konsumno društvo v Radcah pri Zidanem mostu. (1283—1)

Jednonadstropna hiša

v kateri se nahajata gostilna in večja trgovina, v prijaznem večjem trgu na Kranjskem, se prostovoljno prodaja. Prostori v tej hiši so pripravljeni za vsako podjetje. Pri hiši so tudi prostorne kleti, hlev in lep vrt. Hiša leži blizu železniške postaje. Cena primerna in plačilni pogoji ugodni. — Natančneje pojasnila daje A. Kališ, posredovalni zavod v Ljubljani. (1253—3)

Tridesetleten samec

kateri ima 6000 gld. gotovine, želi se poročiti z dekletom ali vdovo v primerni starosti, katera ima približno toliko premoženja kot on. Isti hoče v lepem in prijaznem trgu na Kranjskem otvoriti svojo trgovino in gostilno.

Ponudbe vzprejma A. Kališ-a posredovalni zavod v Ljubljani. (1262—2)

Sprememba prodajalnice.

Usojam se častitemu p. n. občinstvu naznanjati, da sem se iz svoje dosedanje prodajalnice na Starem trgu z avgustovim terminom preselil in da bodem nadaljeval svojo

rokovičarsko in bandažno obrt

Pod Trančo števil. 1.

Zahvaljujoč se najtopleje za dosedaj izkazano zaupanje, prosim, da se mi isto ohrani tudi nadalje in se bodem potrudil s solidno in točno postrežbo zadovoljiti svoje p. n. naročnike. (1246—2)

Z velespoštovanjem udani

Anton Leutgeb

rokovičar in bandažist.

Juan Haukler

nadučitelj

Valentina Haukler roj. Grošelj

podučiteljica

poročena.

(1288)

D. M. v Uurbergu, dne 24. avgusta 1898.

Razglednice v najtinejšem svetlotisku (Lichtdruck)

izvršuje po tako nizkih cenah, kakor nihče

S. Magolič v Celji. Fotografije, potrebne za

razglednice, napravljajo po naročnikovi želji brezplačno.

Prvi oddis razglednice se pošlje poprej na ogled. — Naročila se izvršujejo najkasneje v štirih tednih. — Pogoji in cene pisмено.

(1273—1)

S. Magolič, umetniški zavod v Celji.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

A. 214/98/9.

Oklic.

(1272)

Na prošnjo Jakoba Peternel-a z Bleda, varuha nedoletne Josipine Jekler, priglajene dedice Ane Jekler, dovoljuje se prostovoljna, zavarovanim upnikom torej nekvarna

dražbena prodaja

v zapuščino Ane Jekler spadajočih zemljišč, in sicer:

- 1.) pod vl. št. 1 kat. obč. Bled nahajajočih se travnikov parcel št. 362, 363/1 in 363/3 kat. obč. Bled;
- 2.) pod vl. št. 2 kat. obč. Bled nahajajoče se stavbene parcele št. 19 s hišo št. 76 in vrtom parc. št. 363/4 kat. obč. Bled;
- 3.) pod vloži. št. 1 kat. obč. Bled nahajajočih se travnikov parc. št. 350 in 351/1 kat. obč. Bled.

Izklicna cena znaša za travnike pod 1.) po 5 gld. za kvadratni seženj, za travnika pod 3.) po 3 gld. za kvadratni seženj, za hišo in vrt pod 2.) pa skupaj 6500 gld.

Za izvršitev dražbe določa se jedini narok na dan

9. septembra 1898

ob 9. uri dopoldne na lici mesta na Bledu s pristavkom, da se bodo označena zemljišča prodala le za ali nad izklicno ceno.

Dražbeni pogoji, po katerih je zlasti položiti 20% kot varščino, leže tUSDOD na vpogled.

Pri istem varuhu vršila se bodo ob enem prostovoljna dražba v isto zapuščino spadajočih smrekovih in jelovih, v Mrzli dolini ležečih, 203³m merečih hlobov, ki se bodo izklicali za 609 gld in prodali le za ali nad izklicno ceno proti takojšnjemu plačilu.

C. kr. okrajna sodnija v Radovljici

dne 18. avgusta 1898.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.